

มาเก๊า มหาวิทยาลัยแห่งมาเก๊า และคณะศึกษาศาสตร์ (Macau, University of Macau and Faculty of Education)

นพเก้า ณ พัทลุง¹

ระหว่างวันที่ 1-5 กันยายน 2547 ผู้เขียนเดินทางไปมาเก๊าและเข้าเยี่ยมชมคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งมาเก๊า และได้พบปะพูดคุยกับคณบดี นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาบริหารการศึกษาและจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาเก๊า

ธงประจำมาเก๊า

มาเก๊า ชื่อย่อ เอ้า (澳) ตั้งอยู่ทางฝั่ง ตะวันตกของปากแม่น้ำจูเจียง อยู่ทางใต้ของมณฑลกวางตุ้ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ห่างจากนครกวางโจวไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ 145 กิโลเมตร และห่างจากฮ่องกงไปทางทิศตะวันตก 60 กิโลเมตร

เนื้อที่และภูมิประเทศ มาเก๊าครอบคลุมอาณาบริเวณที่เป็นคาบสมุทรมาเก๊า (8.5 ตร.กม.) เกาะตั้งจิ้อ (6.2 ตร.กม.) และเกาะลู่หวน (7.6 ตร.กม.) มีเนื้อที่โดยรวมเพียง 25.8 ตร.กม. ทั้งนี้ในแต่ละปี มาเก๊าจะมีพื้นที่เพิ่มขึ้นจากการถมทะเล (3.5 ตร.กม.)

บริเวณคาบสมุทรมาเก๊า มีลักษณะแคบยาว เชื่อมต่อกับเมืองจูไห่ของมณฑลกวางตุ้ง พื้นที่จากเหนือจรดใต้ยาว 4 กิโลเมตร จากตะวันออกจรดตะวันตกกว้าง 1.8 กิโลเมตรโดยประมาณ คาบสมุทรมีลักษณะเอียงจากตะวันออกลงเฉียงเหนือไปยังตะวันตกเฉียงใต้ ภูเขาในบริเวณนี้สูงไม่มากนัก ยอดเขาสูงสุดสูงกว่าระดับน้ำทะเลเพียง 91.07 เมตร พื้นที่โดยเฉลี่ยมีความสูง 50-75 เมตร

ภูมิอากาศ มาเก๊า มีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น อากาศอบอุ่นและฝนตกชุก อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 16-25 องศาเซลเซียส ความชื้นสูงราว 75-90% ระดับปริมาณน้ำฝนตลอดปีวัดได้ 1,778 มิลลิเมตร

¹ นิสิตปริญญาเอกสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อากาศเย็นสุดในเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ย 14.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 5 องศาเซลเซียส เดือนกรกฎาคมอากาศร้อนสุด อุณหภูมิเฉลี่ย 28.5 องศา ในขณะที่ร้อนสุดอาจสูงถึง 32 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,970 มิลลิเมตร ฝนตกชุกในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนตุลาคม ฤดูกาลตลอดทั้งปีแบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือร้อนและหนาว ฤดูร้อนอากาศร้อน ฝนตกชุก ฤดูหนาว อากาศเย็นและแห้ง ช่วงผลัดเปลี่ยนฤดูมีช่วงระยะเวลาสั้น ก่อนเข้าสู่ฤดูร้อนอากาศอุ่นมีเมฆมาก เมื่อย่างฤดูหนาวอากาศสดชื่นแจ่มใส ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมเป็นช่วงฤดูมรสุม

ความเป็นมา มาเก๊าเดิมเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลกว่างตง อำเภอเซียงซาน ประเทศจีน กลางศตวรรษที่ 16 โปรตุเกสเริ่มการสำรวจทางทะเลระหว่างปี ค.ศ. 1553-1557 ชาวโปรตุเกสเริ่มเข้ามาสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยในบริเวณนี้ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1573 เริ่มจ่ายค่าเช่าให้กับจีน จากนั้นในปี 1582 ทำสนธิสัญญาเช่าใช้เกาะมาเก๊า หลังปี ค.ศ. 1842 จีนแพ้สงครามฝิ่น อังกฤษเข้ายึดครองเกาะฮ่องกง จากนั้นในปี ค.ศ. 1845 โปรตุเกสหยุดการชำระค่าเช่าดินแดนมาเก๊าให้กับจีน จบจนปี ค.ศ. 1987 ภายหลังการเจรจาพิพาทระหว่างจีนกับโปรตุเกสเกี่ยวกับสิทธิในดินแดนมาเก๊า ได้มีการประกาศว่า สิทธิในการปกครองดินแดนมาเก๊าจะได้รับการโอนถ่ายกลับคืนสู่รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนในวันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ. 1999

ประชากรและการปกครอง หลังจากที่มาเก๊ากลับคืนสู่จีนในปี ค.ศ.1999 รัฐบาลจีนได้ใช้นโยบายปกครองแบบ ‘หนึ่งประเทศสองระบบ’ โดยจัดให้มาเก๊าเป็นเขตปกครองพิเศษ (Macau Administrative Region) ที่ขึ้นตรงต่อรัฐบาล

กลางของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามกฎหมายพื้นฐานการปกครองและบริหารมาเก๊า โดยมาเก๊าจะยังคงสามารถดำเนินนโยบายทางสังคมและเศรษฐกิจดั้งเดิมต่อไปได้

มาเก๊ายังเป็นเขตที่มีความหนาแน่นประชากรสูงสุดแห่งหนึ่งในโลก นั่นคือมีปริมาณประชากรกว่า 20,000 คนต่อตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมาเก๊ามีประชากรราว 436,800 คน โดยมากอาศัยอยู่ในพื้นที่คาบสมุทรมาเก๊า และส่วนน้อยกระจัดกระจายอาศัยอยู่ในบริเวณเกาะทั้งสอง เชื้อชาติของประชากรได้แก่ ชาวจีนโพ้นทะเล ชาวโปรตุเกสและชนชาติอื่นๆ โดยกว่า 95% เป็นชาวจีนโพ้นทะเล

เศรษฐกิจ นับจากอดีต มาเก๊าอาศัยความได้เปรียบทางด้านค่าแรงและที่ดินราคาถูก ในการดึงดูดตลาดผลิตสินค้าส่งออกจากตลาดยุโรป และสหรัฐอเมริกา อีกทั้งดึงดูดทุนอุตสาหกรรมจากเกาะฮ่องกงเข้ามาทำให้ธุรกิจภาคการส่งออกสินค้าแปรรูป ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจก่อสร้างและที่ดิน ธุรกิจการเงินการประกัน เติบโตอย่างรวดเร็วและเป็นองค์ประกอบทางเศรษฐกิจที่สำคัญของมาเก๊า ต่อมา มาเก๊าก็กกลายเป็นพื้นที่ที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับแนวหน้าของภูมิภาคเอเชีย ตลาดคู่ค้าสำคัญของมาเก๊า ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปซึ่งมีสัดส่วนสินค้าส่งออกถึง 68.5% โดย 45.6% เป็นสินค้าส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม ตลาดนำเข้าที่สำคัญของมาเก๊าโดยมากอยู่ในเอเชีย ได้แก่ จีนแผ่นดินใหญ่และฮ่องกง ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้ากว่า 54.2% นอกจากนี้ มาเก๊ายังเป็นพื้นที่หนึ่งในเขตเศรษฐกิจสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง ซึ่งเป็นชุมพลังทางเศรษฐกิจที่สำคัญทางชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้ของจีน อันเป็นประตูสู่การติดต่อกับนานาประเทศรอบนอกของจีนอีกด้วย

ประตูโบสถ์เซนต์ปอล
สัญลักษณ์ประจำเมืองมาเก๊า

มหาวิทยาลัยแห่งมาเก๊า

สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแห่งมาเก๊า

บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยแห่งมาเก๊า

ตามความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงคืนอำนาจการปกครองให้กับจีน รัฐบาลของมาเก๊าได้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งมาเก๊าขึ้นในปี ค.ศ. 1988 ซึ่งประกอบด้วยคณะอักษรศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ และ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อมาในปี ค.ศ. 1991 ภายใต้อิทธิพลของกฎหมายของมหาวิทยาลัย กำหนดให้

มหาวิทยาลัยมาเก๊าเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐมาเก๊า โดยมีเป้าหมายเบื้องต้นเพื่อการศึกษา และตอบสนองความเป็นเขตปกครองพิเศษ นับจากปี ค.ศ. 1999 มีนักศึกษาจำนวนไม่กี่ร้อยคน แต่ในปัจจุบันมีนักศึกษาจำนวนกว่าห้าพันคน และมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก นอกเหนือจากภาษาจีน และโปรตุเกส ทั้งในระดับปริญญาตรี โท และเอก ในคณะบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์สำหรับการศึกษาก่อนระดับมหาวิทยาลัย (Centre for Pre-University Studies) ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องและโปรแกรมพิเศษ ศูนย์ภาษาอังกฤษ ศูนย์มาเก๊าศึกษา

มหาวิทยาลัยมีคณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิและประสบการณ์ทั้งในการสอนและวิจัย จำนวนกว่า 350 คน ซึ่งส่วนหนึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศต่างๆ ทั่วโลก เช่น แคนาดา จีน ยุโรป ฮองกง ญี่ปุ่น ไต้หวัน สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยได้นำเสนอผลงานมาแล้วกว่า 100 เรื่อง ในการประชุมทางวิชาการและในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ นอกจากนั้นผลงานของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยยังได้รับการจดสิทธิบัตรจำนวน 3 ชิ้น และมีงานวิจัยอีก 10 เรื่อง ที่ได้รับการสนับสนุนจาก National Natural Science Foundation of China และอีก 4 เรื่องที่ได้รับการสนับสนุนจาก Eureka R & D ซึ่งทำงานร่วมกับสมาชิกจากยุโรป

มหาวิทยาลัยได้พัฒนาให้เป็น Electronic Campus โดยมีคอมพิวเตอร์กว่า 1,000 เครื่อง เซิร์ฟเวอร์ของมหาวิทยาลัย ระบบเครือข่ายไร้สายมีขนาดใหญ่ที่สุดในมาเก๊า และห้องปฏิบัติการกว่า 40 ห้อง ซึ่งสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร การสอน และการวิจัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีห้องสมุดที่

มีเอกสารกว่า 200,000 ชิ้น รวมทั้งฐานข้อมูลออนไลน์ และศูนย์ข้อมูลซึ่งเชื่อมต่อกับนานาชาติทั่วโลก

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1991 มหาวิทยาลัยได้สร้างความร่วมมือกับ 91 สถาบันการศึกษาทั่วโลก และเป็นสมาชิกของ International Association of Universities, The International Association of University Presidents, The Association of Universities of Asia and the Pacific and the University Mobility in Asia and the Pacific. และมีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ซึ่งในปัจจุบันมีนักศึกษามาจากประเทศต่างๆ เช่น ยุโรป ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา จำนวนกว่า 100 คน ต่อปี และได้ทำการคัดเลือกนักศึกษาจาก 14 เมือง ในจีนเข้ามาศึกษาอีกด้วย

นอกเหนือจากนี้มหาวิทยาลัยมีแผนที่จะสร้างอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ สำนักงาน ศูนย์วิจัย ศูนย์กิจกรรมนักศึกษาและหอพักนักศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น ตามพันธกิจในการจัดการศึกษาระดับสูงที่มีคุณภาพ และความต้องการของมาเก๊าในอนาคต โดยเฉพาะในด้านหลักสูตรจะทำการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำทางการศึกษาทั้งด้านการสอนและวิจัยทั้งในมาเก๊าและในระดับภูมิภาคเอเชีย

คณะศึกษาศาสตร์

บริเวณคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งมาเก๊า ตั้งอยู่ที่ชั้น 4 Stanley Ho Building มี Assistant Professor Dr. SO CHIU-HO DOMINICA (蘇肖好) ดำรงตำแหน่งคณบดี ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จากมหาวิทยาลัยโตรอนโต ประเทศแคนาดา และท่านได้เล่าถึงคณะศึกษาศาสตร์ไว้ดังนี้

คณะศึกษาศาสตร์ ก่อตั้งโดยมีวิสัยทัศน์ คือการพัฒนาวิชาการและมาตรฐานชั้นสูง เน้นคุณภาพการสอนและวิจัย โดยเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรมและพัฒนาครูผู้สอน และวิจัยการศึกษาในภูมิภาคเอเชีย รวมถึงความเป็นผู้นำด้านวิชาการ ตามมาตรฐานของระดับนานาชาติ

พันธกิจ คือ การอบรมครูผู้สอนในมาเก๊า และภูมิภาคเอเชีย โดยการจัดโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาทั้งในและนอกประเทศเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษา พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการในภูมิภาคเอเชีย โดยการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ

จุดมุ่งหมายทางด้านวิชาการคือ การให้การศึกษาระดับเตรียมครูผู้สอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา ไปสู่ศตวรรษที่ 21 โดยให้ครูผู้สอนมีความรู้ความชำนาญในเรื่องข้อมูลสารสนเทศและประยุกต์ใช้ข้อมูลดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม มีความรู้ ทักษะการสอน และสร้างงานวิจัยทางการศึกษา รวมทั้งช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนและมีความรับผิดชอบในการสอน

คณะศึกษาศาสตร์เปิดสอนระดับปริญญาเอก ในสาขาการศึกษา ปริญญาโท 4 สาขา คือ บริหารการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา การแนะแนว การบริหาร และออกแบบหลักสูตร ปริญญาตรี 5 สาขา คือ ก่อนประถมศึกษา การประถมศึกษา ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์ มีศูนย์วิจัยทางการศึกษา และศูนย์วิจัยทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวิชาการในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และเน้นความก้าวหน้าของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน สำหรับโครงการต่อไป จะมีการจัดตั้งศูนย์วิจัยทางจิตวิทยาการศึกษา การแนะแนวและการศึกษาพิเศษ ซึ่งให้โอกาสนักศึกษา เข้าฝึกประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนการสอนในสาขาจิตวิทยาการศึกษา การแนะแนว และการศึกษาพิเศษ

ผลงานที่สำคัญของคณะศึกษาศาสตร์ เช่น

1. การร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการก่อตั้ง University Affiliated Applied School ในปี ค.ศ. 1999 ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนดังกล่าวได้เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา และทางคณะฯ ได้จัดส่งนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์
2. การเชื่อมโยงกับโรงเรียนต่างๆ ในท้องถิ่น ทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่ออบรมครูผู้สอนโดยการฝึกปฏิบัติ ประกอบกับทฤษฎี เป็นการส่งเสริมการปฏิรูปหลักสูตรและการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความชำนาญ
3. การเปิดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา โดยมีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับสถาบันการศึกษาในจีน สิงคโปร์ ไต้หวันฮ่องกง ฯลฯ

และท้ายสุดคณบดี ยังนำเสนอผลงานด้านวิจัยของคณะฯ เช่น

1. การจัดประชุมนานาชาติโดยร่วมมือกับแผนกเยาวชนของมาเก๊า ซึ่งมีผู้เข้าร่วมจากจีน

ฮ่องกง ไต้หวัน และประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. การเยี่ยมชมทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวิจัย กับสถาบันการศึกษาในจีน สิงคโปร์ และไต้หวัน

3. การจัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อสำรวจประเด็นปัญหาทางการศึกษาและหาแนวทางแก้ไข โดยมีผู้เข้าร่วม คือ คณาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย ครูผู้สอนในระดับต่างๆ นักศึกษา เป็นต้น

4. การร่วมวิจัยกับหน่วยงานต่างๆของมาเก๊า เช่น การวิจัยเรื่องการสำรวจการติดยาเสพติดของวัยรุ่น การสำรวจความรู้และเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดของวัยรุ่น การศึกษายกระดับพื้นฐานของมาเก๊า

5. การวิจัยส่วนบุคคลของคณาจารย์ในสาขาต่างๆ มากมายหลายสาขา เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ การให้คำปรึกษา การศึกษาพิเศษ การวัดและประเมินผล พหุปัญญา การทดสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ สังคมวิทยาการศึกษา ปรัชญาการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การสอนภาษาจีน เป็นต้น

สรุป

แม้ว่ามาเก๊าจะเป็นเกาะที่มีขนาดเล็ก และค่อนข้างจะขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ แต่มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ชัดเจน ซึ่งส่วนหนึ่งคือการสร้างมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในคณะศึกษาศาสตร์ที่เปรียบเสมือนชุมสมองของการพัฒนา ทำให้มาเก๊ามีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ

เอกสารอ้างอิง

<http://www.umac.mo/>

<http://www.manager.co.th/china/ViewNews.aspx?newsID=4678922402261>